

United Nations
Nations UniesInternational Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yougoslavie

(IT-04-82)

БОШКОСКИ И ТАРЧУЛОВСКИ

ЉУБЕ БОШКОСКИ

Прогласен невин

Поранешен министер за внатрешни работи на поранешна Југословенска Република Македонија (ПЈРМ)
- Прогласен невин

Датум на раѓање	24. октомври 1960, Тетово, Поранешна Југословенска Република Македонија (ПЈРМ)
Обвиненија	Првобитно обвинение: 9. март 2005, обелоденето на 15. март 2006; изменето: 2. ноември 2005; второ изменето обвинение: 26. мај 2006
Датум на апсење	31. август 2004 од страна на хрватските власти (за кривични дела што не се поврзани со овој предмет)
Префрлен во МКСЈ	24. март 2005
Прво појавување пред судот	1. април 2005, се изјасни невин во врска со сите наводи против него
Првостепена пресуда	10. јули 2008, прогласен невин
Второстепена пресуда	19. мај 2010, прогласен невин

ЈОХАН ТАРЧУЛОВСКИ

Прогласен виновен за убиство, безобзирно уништување и сурово постапување

Полицаец кој работел како инспектор за придружба во Единицата за обезбедување на Претседателот во Министерството за внатрешни работи; бил задолжен за личното обезбедување на Претседателот
- Осуден на **12 години затвор**

Кривични дела за кои беше осуден (примери):

Убиство, безобзирно уништување на градови, гратчиња и села, и сурово постапување (кршење на законите или обичаите на војување)

- Тарчуловски лично го предводел полицискиот напад врз селото Љуботен;
- Тој ги наредил, планирал и поттикнал убиствата на Рами Јусуфи, Сулејман Бајрами и Мухарем Рамадани;
- Тој го наредил, планирал и поттикнал безобзирното уништување на куќите или друг имот на дванаесетмина жители етнички Албанци;

- Тој го наредил, планирал и поттикнал суровото постапување кај куќата на Адем Аметовски кон тринаесетмина жители етнички Албанци, како и суровото постапување кај куќата на Браца кон десетмина жители етнички Албанци.

Датум на раѓање	17. ноември 1974, Скопје, ПЈРМ
Обвиненија	Првобитно обвинение: 9. март 2005, обелоденето на 15. март 2005; изменето: 2. ноември 2005; второ изменето обвинение: 26. мај 2006.
Датум на апсење	14. март 2005
Префрлен во МКСЈ	16. март 2005
Прво појавување пред судот	21. март 2005, реши да ја одложи својата одлука за изјаснување во врска со вината; на 18. април 2005 се изјасни невин во врска со сите наводи против него
Првостепена пресуда	10. јули 2008, прогласен е за виновен и осуден на 12 години затвор
Второстепена пресуда	19. мај 2010, ја потврдува казната
Издржување казна	7. јули 2011, префрлен во Германија за издржување на казната; засметано времето поминато во притвор пред и за време на судењето; предвремено ослободување одобрено на 8. април 2013

СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ

Траење на судењето во денови	144
Сведоци на Обвинителството	56
Доказни предмети на Обвинителството	1587
Сведоци на Одбраната	Бошкоски: 13 Тарчуловски: 7
Доказни предмети на Одбраната	Бошкоски: 363 Тарчуловски: 118

СУДЕЊЕ	
Почеток	16. април 2007
Завршни излагања	6-8. мај 2008
Судски совет II	Судија Кевин Паркер (Претседавач), Судија Кристине ван ден Вингаерт и Судија Кристер Телин
Канцеларија на Обвинителството	Дан Саксон, Ниша Валабхџи, Мерител Реги, Жерар Добин
Бранители на Обвинетите	Едина Решидовиќ, Гуенел Метро за Љубе Бошкоски Антонио Апостолски, Јасмина Живковиќ за Јохан Тарчуловски
Пресуда	10. јули 2008

ЖАЛБЕНА ПОСТАПКА	
Жалбен совет	Судија Патрик Робинсон (Претседавач), Судија Мехмет Гинеј, Судија Андресиа Ваз, Судија Лиу Дакун, и Судија Теодор Мерон
Канцеларија на Обвинителството	Пол Роџерс
Бранители на Обвинетите	Едина Решидовиќ, Гуенел Метро за Љубе Бошкоски; Алан М. Дершовиц, Натан З. Дершовиц, Антонио Апостолски и Јордан Апостолски за Јохан Тарчуловски
Пресуда	19. мај 2010

ОБВИНЕНИЕ И НАВОДИ

Првобитното обвинение беше потврдено на 9. март 2005, а обелоденето на 15. март 2005. Изменетите обвиненија беа поднесени на 2. ноември 2005 и на 4. април 2006. Второто изменето и дополнето обвинение беше потврдено на 26. мај 2006.

Бошкоски беше обвинет за одговорност од позиција на претпоставен (член 7(3) од Статутот) за:

- **Убиство, безобсирно уништување на градови, гратчиња и села, и сурово постапување** (кршење на законите или обичаите на војување, член 3)

Тарчуловски беше обвинет за лична кривична одговорност (член 7(1) од Статутот) за:

- **Убиство, безобсирно уништување на градови, гратчиња и села, и сурово постапување** (кршење на законите или обичаите на војување, член 3)

СУДСКА ПОСТАПКА

Судењето на Бошкоски и Тарчуловски започна на 16. април 2007. Обвинителството го заврши своето изведување на докази на 6. декември 2007. Изведувањето докази на Одбраната започна на 30. јануари 2008, а заврши на 18. март 2008.

Завршните излагања се одржаа од 6. до 8. мај 2008.

ПРВОСТЕПЕНА ПРЕСУДА

Судскиот совет ја изрече својата пресуда на 10. јули 2008.

Судскиот совет утврди дека во утринските часови на 12. август 2001, група од најмалку 60 - 70 а можеби и повеќе од 100 луѓе, составена од добро вооружени резервни полицајци, вклучувајќи и вработени во приватната агенција за обезбедување „Комета”, влегле во село Љуботен. Со себе носеле значително количество запаливи материјали. За поддршка имале и еден полициски оклопен транспортер. Групата полицајци ја предводел Тарчуловски. Единиците на македонската армија кои биле позиционирани во планинската област над селото обезбедиле поддршка со минофрлачки и друг вид оган, особено кога групата била подготвена и спремна да влезе во селото. Меѓутоа, во врска со овие настани, против припадниците на армијата не беше покренато обвинение.

Во врска со обвинетиот Бошкоски, главниот противаргумент на неговата Одбрана беше дека Бошкоски не бил ниту *de jure* ниту *de facto* претпоставен на полицајците што влегле во Љуботен утрото на 12. август 2001, ниту на Тарчуловски, ниту на полицајците на полициските контролни пунктови, во полициските станици, во судот или во болницата, каде наводно биле извршени кривичните дела. Понатаму се тврдеше дека Бошкоски немал овластувања да го казни кое било од овие лица во смисла на значењето на член 7(3). Сепак, Судскиот совет заклучи дека Бошкоски, како министер за внатрешни работи во периодот на настаните, имал моќ да ја контролира и управува полицијата и сите други активно вработени лица во Министерството за внатрешни работи (МВР), вклучувајќи ги припадниците на резервниот состав. Оваа моќ исто така се протегала на обезбедување дека оние полицајци

што биле одговорни за испитување на можните кривични дела, вклучувајќи ги и оние од кои се барало да делуваат по упатствата на судските власти или да му помагаат на јавниот обвинител, односно криминалната полиција на МВР, ќе ги извршат своите функции ефикасно и законски. Поконкретно, оваа моќ за контрола и управување се протегала и врз обвинетиот Тарчуловски, којшто тогаш бил вработен во МВР.

Судскиот совет заклучи дека Бошкоски не раководел со полициската акција во Љуботен на 12. август. Кога се проширила веста за акцијата, Претседателот на ПЈРМ му побарал на Бошкоски да оди во Љуботен. Бошкоски пристигнал во Љуботен во завршната фаза на акцијата, и од куќата на Браца на влезот на селото, тој можел да набљудува само дел од настаните што се случувале во селото. На кратко, од она што можело да се види и од она за што го известила полицијата, тој немал причина да помисли дека било извршено убиство, сурово постапување или безобзирно уништување. Меѓутоа, два дена подоцна, тој добил полициски извештаи дека биле убиени терористи. Покрај тоа, преку информации од дипломатски претставници, организации за човекови права и други кругови, како и од медиумите, Бошкоски дознал за сериозните тврдења во врска со однесувањето на полицијата во Љуботен и други локации на 12. август и следниот ден. Сè поголемиот број информации што ги добивал требало да бидат доволни за да му укажат на Бошкоски на веројатноста од извршени кривични дела од страна на полицијата. Како нивен претпоставен, Бошкоски бил обврзан да го иследи случајот, или пак да го пријави до надлежните органи на ПЈРМ, за да може тоа целосно да се испита и престапниците да бидат казнети доколку е тоа оправдано. За целите на член 7(3) од Статутот, неговата обврска како претпоставен да ги казни прекршителите што биле негови подредени би била исполнета, доколку известувањето до соодветните власти би предизвикало истрага на наводите за кривични постапки. Впрочем, полицијата на Министерството за внатрешни работи испрати два извештаја, како дел од своите редовни должности, до надлежните органи, односно истражните судски органи и до јавниот обвинител. Бошкоски бил информиран дека судските власти биле известени и дека бил направен обид за истрага. Иако извештаите подготвени од страна на неговите службеници не биле целосни ниту точни, и не ги опишувале подробно сите можни кривични постапки, тие сепак можеле да поттикнат истрага. Всушност, според законот, тие требало да предизвикаат судска истрага, поддржана од јавниот обвинител, по секој од смртните случаи во текот на којашто истражниот судија и јавниот обвинител би требало официјално да станат свесни за наводите за тесно поврзаното непрописно однесување на полицајците, што вклучувало сурово постапување и безобзирно однесување, при што би можеле да утврдат дали кривични обвиненија би биле оправдани.

Всушност, немало соодветна истрага од страна на одговорните власти. Никаква кривична постапка не била покрената против ниту еден полицаец. Постојат повеќе причини за тоа, но пропустите на полицајците на ОВР „Чаир“ да ги извршат своите должности правилно на 12. август и следните денови, како и очигледниот недостаток на желба од страна на одговорните власти за утврдување на нивната одговорност, се примарни фактори. Бошкоски немал ниту надлежност, ниту овластувања во однос на одговорните власти, односно истражниот судија и јавниот обвинител, кои не биле под Министерството за внатрешни работи. Не беше докажано дека пропустот на полицајците да ги извршат своите должности произлегувал од неговите наредби, ниту пак дека Љубе Бошкоски знаел за тоа во релевантниот период, или дека тој требало да го предвиди тоа. Според тоа, не беше утврдено дека било потребно дополнително известување или друга постапка од страна на Љубе Бошкоски за да биде задоволена неговата обврска според член 7(3) од Статутот. Иако околностите што ги обелоденија доказите откриваат сериозни пропусти во функционирањето на полицијата и надлежните органи на ПЈРМ во тоа време, не беше утврдено дека Бошкоски не ги презел неопходните и разумни мерки за казнување на припадниците на полицијата коишто бил должен да ги превземе според член 7(3) од Статутот.

Според тоа, Љубе Бошкоски беше ослободен од сите обвиненија.

Во врска со Тарчуловски, врз основа на изнесените докази, Судскиот совет заклучи дека тој имал значајна улога во настаните од 12. август 2001 во Љуботен. На 10 и 11. август, тој бил одговорен за логистичката подготовка на акцијата. Била обезбедена поддршка и од полицијата, и од армијата. Тој самиот ја координирал поддршката, вклучувајќи и поддршка од минофрлачки и оган од друг тип оружје од страна на армијата. На 12. август, Тарчуловски лично ја предводел полициската акција и бил со полициските сили додека се движеле низ селото. Иако не бил формално назначен, тој ја вршел лидерската функција и имал контрола врз полициските сили во селото тој ден. Активностите на полицијата во селото се одвивале под негово раководство. Затоа, Судскиот совет заклучи дека Тарчуловски е кривично одговорен за наредување, планирање и поттикнување на кривичните дела извршени од страна на полицијата во селото.

Доказите не укажаа дека Тарчуловски учествувал во здружен злосторнички потфат, како што се наведува во Обвинението. Резервните полицајци кои биле со него во селото, дејствувале по негова наредба, а не како учесници во здружен злосторнички потфат. Исто така, како што е детално опишано во Пресудата, Судскиот совет заклучи дека при извршувањето на полициската акција во Љуботен, Тарчуловски дејствувал по наредба. Според доказите, не можело да се утврди идентитетот на лицето или лицата под чии наредби дејствувал Тарчуловски. Околностите утврдиле дека се работело за лице или лица на позиција на надреден.

Судскиот совет заклучи дека таквото однесување на полицијата во селото укажува на намерен и неселективен напад врз жителите на Љуботен од албанско етничко потекло, вклучувајќи дела на убиства и сурово постапување, како и неселективно и безобзирно уништување на куќи и друг имот на етнички Албанци, жители на Љуботен. Тоа не било полициска акција за откривање и апсење на припадници на Ослободителната национална армија (ОНА) на етничките Албанци. Главна цел на оваа полициска акција била одмазда врз лица од албанско етничко потекло во селото заради акциите на ОНА, за која се сметало дека селото ја засолнувало и поддржувало при убивањето на македонските војници, особено во поглед на нападот со противпешадиска мина во близина на Љуботен на 10. август 2001. Во овој напад загинале осум војници и други биле ранети. Акцијата не била само средство за одмазда, туку требала да послужи и како предупредување за последиците од поддршката на ОНА во селото.

На 10. јули 2008, Судскиот совет ја изрече својата пресуда, прогласувајќи го Тарчуловски виновен врз основа на индивидуална кривична одговорност (член 7(1) од Статутот на Меѓународниот суд) за:

- Убиство (кршење на законите или обичаите на војување, член 3)
- Безобзирно уништување на градови, гратчиња и села (кршење на законите или обичаите на војување, член 3)
- Сурово постапување (кршење на законите и обичаите на војување, член 3)

Казна: затворска казна од 12 години

ВТОРОСТЕПЕНА ПРЕСУДА

На 6. август 2008, Обвинителството поднесе најава за жалба за Бошкоски. На 8. август 2008, Одбраната на Тарчуловски ја поднесе својата најава за жалба. На 4. ноември 2008, Обвинителството достави жалбен поднесок. На 12. јануари 2009, Одбраната на Тарчуловски го достави својот жалбен поднесок.

На 2. април 2009, Одбраната на Тачуловски поднесе измена на најавата за жалба.

Жалбената расправа се одржи на 29. октомври 2009.

Жалбениот совет ги отфрли сите седум основи за жалба поднесени од Одбраната на Тарчуловски.

Во однос на жалбата на Обвинителството, Жалбениот совет заклучи дека не било докажано дека Бошкоски не ги преземал неопходните и разумни мерки за казнување на неговите подредени кои извршиле кривични дела. Жалбениот Советот наведе дека, според околностите на овој предмет, постоела можност за разумниот испитувач на факти да го ослободи Бошкоски од обвинението за неизвршување на обврската за казнување на одговорните, врз основа на извештаите за настаните наведени во обвинението, кои биле доставени до надлежните судски органи од страна на Министерството за внатрешни работи. Поради тоа, Советот целосно ја отфрли жалбата на Обвинителството.

На 19. мај 2010, Жалбениот совет ја потврди Првостепената пресуда, односно ослободителната пресуда за Љубе Бошкоски и казната затвор од 12 години за Јохан Тарчуловски.

На 7. јули, Тарчуловски беше префрлен во Германија за издржување на казната. На 8. април 2013 му беше одобрено предвремено ослободување.